

Täysistunto

Keskiviikko 18.11.2020 klo 13.59—21.31

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 207/2020 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 20/2020 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 20/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

17.40 **Riikka Purra ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen valiokunnan mietinnön. Vähän liittyy samaan kuin tuo edellinenkin. Tässä on kuitenkin kysymys peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta, mutta koronalailla mennään.

Tarkoitus on lisätä valtionosuuksiin 400 miljoonaa euroa vuodelle 20 epidemiasta aiheutuvien taloudellisten vaikutusten johdosta. Tämä lisäys olisi tällaisenaan kertaluontoinen ja tulisi jo aiemmin päätettyjen korotusten lisäksi. Tästä lisäyksestä osa eli 128,7 miljoonaa kohdennetaan kunnille asukasmäärän mukaan, 267 miljoonaa taas verovuoden verontilityksissä sovellettavien kunnallisveron jako-osuuksien mukaisessa suhteessa. Lisäksi 4,3 miljoonaa euroa kohdennetaan kunnan 13—15-vuotiaiden asukkaiden määrän perusteella. Tällä on tarkoitus kompensoida oppilaiden ja opiskelijoiden kasvomaskien hankinnasta aiheutuvia kuluja. Lisäksi VOSeihin tehdään tänä vuonna 350 miljoonan euron lisäys virustartunnan toteamiseksi tehtyjen testien ja näiden tartuntaketjujen jäljittämisen aiheuttamien kustannusten korvaamiseksi.

Esitys on siis budjettilaki liittyen seitsemänteen lisätalousarvioon.

Tämän esityksen vaikutukset yksittäisiin kuntiin vaihtelevat sen mukaan, mikä on kunnan asukasmäärä, minkä verran siellä on 13—15-vuotiaita asukkaita ja mikä on kunnallisveron jako-osuus sekä verotulojen ja valtionosuuksien osuus kunnan tuloista. Euromääräisesti tarkasteltuna merkittävä osa lisäyksestä kohdentuu erityisesti suurimmille kaupungeille, ja noin kolmannes valtionosuuden lisäyksestä kohdentuu Uudenmaan kunnille. Asukasta kohden tarkasteltuna kaikki kunnat saavat kuitenkin merkittävän lisäyksen.

Sitten tähän tuen kohdentamiseen: Testaukseen ja jäljittämiseen vuodelle 20 varatun määrärahan jakaminen valtionavustusmenettelyn kautta on todettu aikataulullisesti mahdolltomaksi, minkä vuoksi tämä määräraha nyt kohdennetaan tämän valtionosuusjärjestelmän kautta. Ensi vuonna on tarkoitus siirtyä todellisiin kustannuksiin ja niihin perustuvaan kompensatioon tämän valtionavustusmenettelyn kautta, ja valiokunta piti tätä tärkeänä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 147/2020 vp

Hallintovaliokunta pitää siis tätä lisätukeakin kokonaisuudessaan tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena, mutta korostetaan myös sitä, että tämän tuen tarkka kohdentaminen on vaikeaa. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että se kohdistuisi mahdollisimman hyvin nimenomaan niihin kuntiin, joihin epidemia on vaikuttanut eniten.

Valiokunta puoltaa tämän ehdotuksen hyväksymistä yhdellä tarkistuksella. Alkuperäisessä esityksessä sanottiin, että asukaskohtainen euromäärä olisi 0,78 euroa per 13—15-vuotias asukas, mutta tosiasiallisesti se on yli 30 kertaa suurempi eli 24 euroa ja 7 senttiä.

Hallintovaliokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muutettuna tähän esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen, ja tämäkin mietintö on yksimielinen.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 207/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.